ხუთშაბათი, 28 თებერვ. 1908 წ.

ისარი

წელიწადი მეორე—№ 47

ELIB

გაზეთი «ისარი» ერთის წლით დღის 7 მან., ნახევარი წლით—4 მან. 50 კ., ერთის თვით—90 კაპ. გაზეთის გამოწერა შეიძლება ყოველ თვის პირველ რიგში.

განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე მეტი ტიპი დღის 15 კაპ.; უკანასკნელზე—10 კაპ., სამკლეფიანი განცხადების დაბეჭდვა პირველ გვერდზე თითოჯერ სადამდე 5 საათამდე ერთს 3 მან., ხუთ საათის შემდეგ—მეტი.

ზელის მიწერა და დასაბეჭდი განცხადებები მოთდება «ისრის» რედაქციაში და კანტორაში ყოველ დღე, გვერა-ეუმეზეის გარდა, დილის 9 საათიდან ნაშუადღევის 4 საათამდე.

ბეჭდავს ბეჭდავს ბეჭდავს ბეჭდავ

ხელმოეწერეთ ეროვნულ ფურცელზე

ხელმოწერილი წერილები არ დაბეჭდება. ფელეტონებს ავტორი წერილებს და კორესპონდენციებს რედაქცია დიდ ყურადღებას აქცევს. ინახავს ერთ-ერთ ეროვნულ ფურცელზე. ... ...

ტალდების შეუგნებელი ამყოლობა ბიკეთეს ვერ მოიტანდა, მაგრამ როცა ეს ექვი ძლიერდებოდა მარქსისტებს კონკურენციას უწევდნენ ანარქისტები ე. ი. იმ მოძღვრების მიმდეგნენი, რომელსაც უკიდურესობამდე აქვს განვითარებული ისტორიის ამყოლობაც და იდეალი და ისტორიულ განვითარების ობიექტივურ დასკვნის შედეგები და შესისხლხორცება ერთს ვანუფიფელს ცნობად.

ისტორიულ პერსპექტივების დაბნელებასთან ერთად მარქსიზმმა ლოგიკურის აუცილებლობით გამოიწვია აგრეთვე პოლიტიკურ და სოციალურ პრინციპების დამდაბლება ანუ დეგრადაცია. რადგან მარქსიზმის მთელი ეთიკა პრაქტიკულად გამოითქმოდა ქართული ანდაზით „ჩინარეგას ჩაყოლა სჯობიაო“, რადგან ერთად ერთი სახელმძღვანელო სამოქმედო პრინციპი მარქსიზმისა იყო—შეგნება მიმდინარეობის მიმართულებისა და ამ მიმართულების ამყოლობა—მარქსიზმი, როგორც მოქმედება, გადაიქცა დემაგოგიად; დემოკრატიულ მოსწრაფებათა ადგილი დაიკავა ბრბოს ქვენა გრძნობების წინაშე მუხლის დრეკამ, რაც ბრბოს უნდოდა უმაღლესი კანონი სწორედ ის იყო, იმის კრიტიკა და დაფასება დემოკრატიის და ხალხის ღალატად ეჩვენებოდათ მარქსისტებს. აი, მაგალითიც, თუ გნებავთ: სოციალ-დემოკრატიული ქართული პრესა ერთხელ თავმომწონედ და რიხიანად სწერდა, ხალხის გადაწყვეტილებით არც ერთი გზეთი (სხვათა შორის „ცნ. ფურცელი“) არ უნდა გამოდიოდეს, თუ არა პარტიულია; ეს გადაწყვეტილება მაშინ სოციალ-დემოკრატებს ძალიან მოსწონდათ მხოლოდ იმიტომ, რომ იგი „ხალხის“ გადაწყვეტილება იყო. იმას კი ვერ ჰხედავდნენ და ვერა ჰგრძნობდნენ, რომ როგორც მარქსისტები ეკეკლესიებობენენ ბრბოს, ისე თვით ბრბო ეკეკლესიებოდა მარქსისტებს. ეს დემოკრატიზმი კი არა, დემაგოგობა იყო. განმთავისუფლებელი მოძრაობა საქართველოში ძლიერ მდიდარია ამ სახის ფაქტებით. განადგურებულ და გაჩირდნებულ დემაგოგიის ასპარეზი, რომელსაც თავის მხრივ მოლოს ანარქისტებმა გადაასხეს ნავთი, ათას საზიზღრობის და სისაძაღლის წყაროდ შეიქნა. პოლიტიკურ რეაქციის გამარჯვებამ საქართველოში ფეცხლივე აუგო ანდერძი დემოკრატიულ მოძრაობას, მაგრამ დემაგოგიური მოძრაობა კი ისევ გაბშირებულია. რატომ? იმიტომ რომ მარქსიზმს, როგორც ფაქტიურ მოძრაობას, არ გააჩნია პიროვნებასთან შესისხლხორცებული იდეალი, არ გააჩნია ეთიკური ნორმები, იმიტომ რომ იმისი დემოკრატიზმი დემაგოგიისაკენ „დაქანებული მინდორია“, იმიტომ რომ იმისი ფაქტიკა სტიქიურ მიმდინარეობის ამყოლობაა, იმიტომ რომ იგი ისტორიზმია, ობიექტივურ იდეალიზმის მსოფლმხედველობაა, იმიტომ რომ იგი შინაგანი წინააღმდეგობაა.

მარქსიზმმა თავისი ისტორიული დანიშნულება უკვე ბეასრულა, ხოლო არც ერთს ლამაზს ქალს არ შეუძლიან იმაზე მეტის მიცემა, რაც თითონ აქვს. მარქსიზმმა ხელი შეუწყო ჩვენს ქვეყანას დაძაბუნების ხანის დასაძლევად, მარქსიზმმა გაიღვიძა ქართული შეგნება, მარქსიზმმა გაუმზადა ნიადაგი იდეალიზმს მით, რომ იგი იდეალიზმს სდევნიდა, მარქსიზმმა გასწმინდა გზა შეგნებულ საზოგადოებრივ მოძრაობისთვის მით, რომ იგი სტიქიურების გამაპრინციპებელი იყო. „დიდი დრო, როცა ისტორიული მომენტი მოიცთოსეს, პირდაპირ და გამეფულად შეეუქანოთ ზურგი მარქსისტულ მსოფლიხედველობას“ და იმის იდგილს ისეთი მსოფლმხედველობა დავაყენოთ, რომელიც მიმართავს ამა მარტო ადამიანთა მიერ თავის ინტერესების შეგნებას, არამედ ამასთანავე ერთად ყველა იმის სულიერ შემოქმედებითის ძალებს და უნებლებს გზას სამოქმედო ენერგიის გასაშლელად არა სტიქიურების ასპარეზზე, არამედ შეგნების წიაღში.

მარქსიზმი საქართველოსთვის უკვე განელილ დროების მემკვიდრეობაა. ინტერესის ძალით იგი ჯერ ისევ გამაბეზონებული მსოფლმხედველობაა, მაგრამ როგორც ამ ოცეიდე წლის წინად უხდებოდა მარქსიზმს თავის გზის გაკვლევა ბაზინდელ გამაბეზონებულ დამაბუნების მსოფლმხედველობასთან ბრძოლით მით, რომ იგი შეგნების შუქით ანათებდა ცხოვრებას, ისეცჩვენმა დრომ უნდა იბრძოლოს მარქსიზმის წინააღმდეგ მით, რომ მან ე ი ჩვენმა დრომ უნდა გამოიჩინოს იდეალური განწყვნილი შემოქმედებითი ენერგია პრაქტიკულ მოქმედების ასპარეზზე.

სახელმწიფო სათათბირო

დეპუტატის გამორიცხვა. როგორც იცით, მთავრობამ მოსთხოვა სათათბიროს ორის დეპუტატის—კოლუბაკინის (კ.-დ) და კოსოროტოვის (ს.-დ) სათათბიროდან გამორიცხვა, სანამ მათ საქმეებს სასამართლო გაარჩევს. სათათბირომ ეს საკითხი კომისიას გადასცა, რომელიც კარგა ხანია ამის გამოსაკვეთა-განხილვაშია. დღეფილის ყველი დარწმუნებული იყო, რომ კომისია უარს იტყვის კოლუბაკინის გაძევებაზე მაინც; პეტრიკევიჩი-კი (კომისიის წევრია) არწმუნებდა ყველს, კოლუბაკინს ვერ გადაეცემთ მთავრობას, სანამ ის დეპუტატად იქნებაო. მიუხედავად ამ ლაპარაკისა, ერთ კვირის წინად დეპეშამ შეგვიტყობინა, რომ კომისიას დადგენია კოლუბაკინის დროებით გამორიცხვა სათათბიროდან. ამხედ მოსული გაზეთები ამის გაკო შემდეგს გადმოგვაცემენ: კომისიის იმ სხდომას, რომელზედაც ეს საკითხი გაირჩა, დასწრებიან მხოლოდ მემარჯვენე და ოქტობრისტი დეპუტატები. კადეტები მაკლაკოვი და პეტრგამენტი არ დასწრებიან, ისე რომ კოლუბაკინს დამცველი არ-კი ჰყოლია. ამ გარემობამ დიდი მოთქმა-მოთქმა გამოიწვია სათათბიროს წრეებში. ოქტობრისტმა მეენდორფმა განაცხადა: ეს პირადთა წინააღმდეგი ვიყავ კოლუბაკინის გაცემისა და ჩემი ხმაც მიეცეო, მაგრამ არ შეეძელო იმისი დაცვა მეკისრაა, რაკი მისი ამბანაგნი—მაკლაკოვი და პეტრგამენტი სხდომაზე არ გამოცხადდნენ; ამ გარემობამ, საზოგადოთ, ცუდათ იმოქმედა კომისიაზე: ყველა ჰფიქრობდა, რაკი თვით კ.-დ. პარტიის წევრები არ მოვიდნენ სხდომაზე, სჩანს კოლუბაკინის დაცვა საჭიროდ და მოსახერხებლად თვით პარტიას არ უკვნია. კადეტთა შორისაც ამ გარემობამ დიდი ალიზეგება გამოიწვია. მაგრამ ბოლოს შემდეგი გამორკვეულა: მაკლაკოვი წინა დღესვე წასულა ეკატერინოსლავში რადაც პოლიტიკურ საქმის დასაცველად სასამართლოში; ხოლო პეტრგამენტმა გამოუცხადა თავის პარტიის მიეროს, რომ კომისიისგან ნებეყოფლობრივი უწყვეტა არ მიეღია, რომ ამ კომისიის სხდომა ყოველთვის პარასკევობით ხდებოდა, მაშინ კი ორშაბათს დაენიშნათ და არც კი შეუტყობინებიათ ჩემთვისაო. ბეგრი იმ აზრისაა, რომ ეს განგება მოხერხებულია ზოგ ოქტობრისტების მიერ. კადეტებმა დადგინეს დაწერილნი ბეგრნი ამ საქმე ეს საქმე და დაამზადონ მასალა ამ დროსთვის, როცა საკითხის გარჩევას სათათბიროს შეუდგება.

ბიუჯეტის განხილვა. მთავრობას ძალიან ეჭირება ბიუჯეტის დამტკიცება. მიუხედავად იმისა, რომ სათათბიროს უმეოვანესობა ხელს უწყობს ამ საქმეში სამინისტროს და მის მიერ არჩეულ კომისიას ძალიან ცდილობს დაჩქარებით და ფორმალურად განიხილოს ბიუჯეტი, სამინისტროო მაინც უკმაყოფილია და აჩქარებს კომისიას. 21 თებერვალს სტოლიპინი და კოკოვცევი პირადათ დასწრებიან სპეციჯეტო კომისიის სხდომას და უთათბირნიან იმ ღონისძიებათა შესახებ, რომლითაც შეიძლება ამ საქმის დაჩქარება. ამბობენ, ბიუჯეტი პირდაპირ სათათბიროში იქნება წარდგენილი ბიროე კომისიებიდან და მთელ სპეციჯეტო კომისიის საერთო კრებაზე ა-ც-კი იქნება განხილულიო. ალბათ, სათათბიროც ისე ფორმალურად მოეკიდება ბიუჯეტს და ამ რიგად სახალხო წარმომადგენლობის ეს უპირველესი საქმეც ბიროკრატიის სურვილისამებრ გადაწყვეტილი იქნება 3 ივნისის სათათბიროს მიერ.

ბუროკრატთა ჩივილი. სათათბიროს ს.-დ. ფრაქციის წევრს ბელოუსოვს ბუფეტიერების სამდგომლეობის შუამდგომლობა მოუვიდა. ამ სამდგომლეობა სჩიოს, ადმინისტრაცია და მთავრობა ადგილი სამდგომლეობა წინაღდებულად გვეფერწოდენ და გვდევნიანო მიუხედავად იმისა, რომ 17 ოქტომბერს და წინადაც უმადლესად გამოცხადა სარწმუნოების თავისუფლებაო. ბუროკრატები თხოვენ ბელოუსოს დახმარებას და შუამდგომლობას სათათბიროს წინაშე. გულუბრყვილო ბუფეტიერს ჰგონიათ, ალბათ, რომ 17 ოქტომბრის დაპირებანი უკვე ასრულებულია რუსეთში და მხოლოდ მათ შესახებ დარჩა ძველი წესი.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ

◆ **ეკიმ ალბარინის დაჭრა.** 26 თებერვალს, სალამოს 8 საათზედ, რამდენიმე კაცი თავს დაეკა რკინის გზის ლაბორატორის გამგე ეკიმს ალბარინს და მისი მოკვლა განიზრახა. ეკიმი ალბარინი ამ დროს მიდიოდა ანდერეევისა და ტრამვაის ქუჩების შესართავთან. მივიდა სამი უცნობი და რევოლვერები დაუშინა. ერთი უცვია ეკ. ალბარინს მოუხდა კისერში და გავარდა მეორე ხმარეს. განმდნენ პოლიციელები და შეუდგნენ ჩხრეკას. როგორც პოლიციის ცნობებიდანა სჩანს, ტრამვაის ქუჩაზე ერთ სახლში (№-6 №) დაუპატიჟიეს ორი კაცი—ვიორგი ვეფერტაძე და ივანე ბერიკაშვილი, პოლიციის აზრით ერთი მაგალი მონაწილე უნდა იყოს ამ ჩრნის მოკვლის განხორციელა. მიზეზი მოკვლის ეჭვრაზეა ორ ორის გამორკვეული გამოძიება სწარმოებს.

◆ **საქმის ვადადება** როგორც უკვე ალვნიშნეთ, კაკასიის სამხედრო სასამართლოს სხვია 26 თებერვალს ქ. ქუთაისში უნდა შესდგომოდა ყვირილის ხაზინაზედ ფულის გატაცების საქმის განხილვას. ეხლი გვაქუბობენენენ, რომ სასამართლოში ბეგრი მოწმე არ გამოცხადებულა, რა-ც-�მ საქმის გარჩევა სხვა დროისთვის გადადებულია.

◆ **დასტრეტა ჩამოხრჩობის მაგიერ.** როგორც ჩვენმა ბეთხველებმა იციან, ბორდეზიის, რომელსაც ტფ. ფოსტალეგრაფის კანტორის უფროსის ჩიეკის მოკვლის ბრალი ედებენ, სამხედრო სასამართლომ ჩამოხრჩობა გადაუწყვეტა. ეხლა ტფ. გენ.-გუბერნატორს ჩამოხრჩობა დაბეჭიტად შეუცვლია.

◆ **ლეკია ეკიმ მიხეილ გიდეონიშვილისა** კვირას, 2 მარტს, „ტ-ფ. სიბრალეის“ დარბაზში ეკიმი მიხეილ გიდეონიშვილი წაიკითხავს სანინტერესო ლექციას ამ სათაურით „ბრბოს ფსიხოლოგია“.

◆ **რწმენა ეროვლების არჩევა.** კვირას, 2 მარტს, ტფ. მოქალაქეთა სამმართველოში დღის 11 საათისათვის დანიშნულია კრება მე-9, 8 და მე-10 საბოლოო ნაწილების მოქალაქეთა რწმენეფნელების ასარჩევად

◆ **მკვლელობა.** 26 თებერვალს, საღამოს 8½ საათზედ, ბაყლის ზურაბ მამასახლისოვის სახლში შუბაბაზარში მისულა ვიღაცა და კარი დუკაკაუნებია. კარი გაუღია მამასახლისოვის ელოს გიანეს. სახლში შესულა ორი კაცი, სამჯერ უსროლიათ რევოლვერი და მამასახლისოვი გაუუხვევია მიხეილის საავადმყოფოში, მაგრამ გზაში გარდაცვლილა.

◆ **ფეშალი ტფილისში.** ტფ. ბირეთ მიერ შეკრებილი „ცნობებით, 1-დან 15 თებერვლამდე ტფილისში შემოუტანია სხვა და სხვა 179,400 ფუთი ფქვილი. ყოველ დღე ტფილისში იხარჯება 7200 ფუთი, ხორცი 770 ფუთი, ქერი 45,500 ფუთი, სიმინდი 5250 ფუთი.

◆ **დალალება.** უმაღლეს მთავრობას ტფ. ბირეთ დალალებად დუშეტიეკეთ ბია ირეთიიენ ზაქარიანი, ბუდიან ბუდანიანი, ბერმანი, ბიხმანი, ქალანთაროვი და მანდელინოვი.

◆ **ფუნეკეულერი.** ფუნეკეულერი მოქმედებას დაიწყებს მარტში. ამ ფამდე უთანხმოებიდა ფუნეკეულერის გამგეობასა და მეუბეს შორის. თუ მორიგდნენ, ვიგრნენის მეუბაობა 2 მარტს დაიწყება.

◆ **გადაწყვარ ებრაელთა დასახმარებლად.** უკვე ეწერდით, რომ გადაწყვარ ებრაელთა დასახმარებლად ქუთაისში იყო ნამეტანენის თანაშემწე მიკაელეფინი. ბ-ნ მიკაელეფს გამოუცხადეთ, რომ დაშწვარა სულ 37 სახლი. შეწეწეობა საჭიროა 500 სულისათვის. ადგილობრივ შემდეგ ებრაელებს შეუკრებიათ 4,200 მანეთი. უკვე შემდგარა კომიტეტი. ნამეტანენს დაბარალებულთა სასარგებლოდ შეუწირია 2000 მან.

◆ **პატრიოტების დეპეშა.** „ნოვოე ვრემ.“-ში დაბეჭდილი ტფილისელ პატრიოტების შემდეგი დეპეშა: „ტფილისელმა რუსებმა, პატრიოტულ საზოგადოების წევრებმა, ხელმწიფეს გადაუგზავნეს დეპეშა, რომელშიც თავიანთ სიხარულს აცხადებენ სათათბიროს წევრთა წინაშე ხელმწიფის მიერ წარმოთქმულ სიტყვების გამო და აცნობებენ, რომ მზად არიან თავი დასდონ თვითმპყრობელ მეფისა და სამშობლოსათვის“.

◆ **საავტომობილო ომიბსელი ტფილის-კოჯორ-მანგლის შუა.** ნამეტანენმა ნება დარჩინ საფრანგეთის ქვეშეგრდომს, მოიწყოს საავტომობილო მიმოსვლა ტფილისს-კოჯორ-მანგლის შუა.

◆ **შუამდგომლობა ეფრო ლიანდაგიან გზის შესახებ.** ყუდეში ის ადგილები, სადაც მაბილია, იჯარით აქვთ ალებული ბ. ფრიდენფოლა და ბ. ზელიანოვს. ამათ ეხლა შუამდგომლობა აღეძრავთ, გაეკეთინონ ეფრო-ლიანდაგანი რკინის გზა ყარსის ტაოს მახლობელ საგზაურად ყუდეამდე. შუამდგომლობის ინიციატორები თანხმობას აცხადებენ გამოიკვლიონ გზის მიმართულება და ასესხონ ხაზინას საჭირო ფული გზის გასაყვანად.

◆ **პროფესორ მარრის წიგნის აღკაძალვა.** პეტერბურგის საცენზორო კომიტეტს, „ადგილობრივ გაზეთების სინაკვეთი, აღუკაძალავს პროფ. მარრის წიგნაკი „ისტორია ქართველებისა“ (ეთნოგრაფიის სიტყვის გამო), გამოცემა ა. არაბიძისა.

◆ **ი. ნაკაშიძის ლექციები.** უმაღლეს კურსებზე კაკასიის შესასწავლად ილია ნაკაშიძე წაიკითხავს რამდენსმე ლექციას თანამედროვე ქართულ მწერლობის შესახებ, შემდეგის სათაურით „ეროვნული და სატირა თანამედროვე ქართულ მწერლობაში“. პირველი ლექცია დანიშნულია შაბათს, 1 მარტს, სალამოს 6 საათზე, კურსების საგზაოში (აღიკანდრეს ბალი) და შეიტყვა დავით კლეიშვილის ნაწერებს. მეორე ლექცია იმავე მწერლის შესახებ წაკითხულ იქმნება იქავე ორშაბათს, 3 მარტს, სალამოს 6 საათზე.

◆ **ქალაქის საბჭო.** ტფ. ქალაქის საბჭო სხდომას განაგრძობს დღეს, 28 თებერვალს, სალამოთი შემდეგის საქმეების განსახილველად: მოსხენება გზაგიანობისა ზარიძის მამულის შეძენის შესახებ ორლოვის ქუჩის გასაფართოებლად, მოსხენება გამგეობისა მუხარისკის ხიდის აგების შესახებ, მოსხენება ქალაქის ლაბორატორიის მოქმედების გაფართოვების შესახებ და სხვა.

◆ **შეტყობინება.** ამ დღეებში ტფ. ერთ სახლის პატრონს ი. გ. ბიოდა მუქარის წერილი ბეჭედ დასმული „анархо-коммунистическая партія“-ს სახელით. 26 თებერვალს სალამოს 7 საათზე ორი უცნობი მისულა გ—სთან და განუცხადებია, მოგვეკეთ ბარათით მოთხოვნილი ფულია. ბოლიციამ დაჰპატიმრა ორი კაცი დიმიტრი მოზდოკელიძე და გრიგოლ მარდანიძე.

◆ **ქალის გვამი.** პატიმართა სახლის ზედამხედველის მახარაძის ქალი 18 წლის ელენე 17 თებერვალს სახლიდან გასულა და სადღაც მიმალულა. 20 თებერვალს კარგა ხანს ძებნის შემდეგ ელენე მახარაძის გვამი ნახეს მტკვრისაგან გარიყული რკინის გზის სადგურ ყარაიაზის მახლობლად. ვერ გიგიეს, თითონ მოიკლა თავი თუ სხვამ მოჰკლა.

◆ **ტფილისში ოშეოთია ისეთი უბედური ბედნიერ ბედუტრანის ბედნ, ავ-ბედის მოვლენაზ.** სახლის პატრონებმა, რამდენიმე სასოფელ ქალაქის გამეგობამ, მიკრეფილის ეს ბედნ და ბეთეფანისაძისი (ეზოფოლიბისათვის) მაკრამ ქალაქის გამეგობა ორივის ეკრანებზეა ინ ალეგენ. ეხლა სახლის პატრონებმა რიგზეთ 30 კაცმა კიდევ შეიტანა ქალაქიდან გამეგობაში. ეხლა მაინც უნდა მიაკვლიოს ეკრანებზეა ამ ბედნს, სადაც უმთავრესად ლარიბები სეხოვრობენ.

◆ 25 თებერვალს მოდიოდა დასტეპერა ტფ. მოქალაქე მოდიანოვი ლიპერსანი, რომელსაც ეკრანებზეა 14 დეკემბერს 1907 წ. ნოეა-ანსენალის ეზოსა შეეკრა კოლქაქის თავდაცვისა და ეკრანებზეა.

◆ 26 თებერვალს მოდიოდა ლიმ. დასტეპერა ბიანოვის ბაზრის ეზოთაენი ხეზონ ეკრანებზეა, რომელსაც ეკრანებზეა ეზოთ ეკრანებზეა ეზოთ ეკრანებზეა.

◆ სპარსეთის ქვეშევრდომის ხაკოვის ხაიხანაში 25 თებერვალს, ხუთის დროს დასნიდ ეკეურდნი დაუეშრა ნიკოლოზ ფსიბეკს ქალაქ ალბალ-ოდლი, რომელიც ხაკიმის დახმარებისთვის მიხალეს ეკეურ ბეკ ეკეურ ბეკ ეკეურ ბეკ.

◆ ნიკოლოზის ქეთევანი ბენდერეფ ეკეურ დიმერ ფეფიანეფის 26 ოქტომბერს ეკეურ 9 საათზედ. ხახლში ეკურდეფ შეპარეფია და გაუეტანიათ 103 მან. სადარაფი ნივთეფი. ეკეურ ეკურდეფაში მიატანეს ამავე ხაზლის მეეზოვეს.

◆ 26 თებერვალს დღის 11 საათზე, უკანასკნელ ეკეურ მეეზოფეს ხარეს ავანიანეს ეზოეკეურ ორი უცნობი კაცი, უცნობებმა ძალით ხახლიდან გამოიყვანეს ავანიანეს ეკეურ ეკეურ ეკეურ

დის **ერთობისა** და ფეხქვეშ გათელილი გრძნობა სამართლიანობისა, მე მაღლაპარაკებს დაბეჩავება და მოტყუება უმეცარ დაბეჩავებულ ქართველ გლეხობისა. ხალხი აღსდგა, ბანი თავისუფლდა.ს ოხოულობდა და თქვენ მიერ დაკენებულთაგანებმა და გადვიძებულ სოფელს გასაკანი ადარ მისცეს, სოფელს პირში ბურთი ჩასჩარეს და რაც უნდოდათ, იმის სჩადიოდნენ.

როცა მე სოფლიდან ვცხოვრობდი (1906 წ. ზაფხულს), იქ რეაქციი იყო გამეფებული და პროპაგანდისტების უმრავლესობა სამშვიდობოს გასულიყო, მაგრამ სოფელს ოფლისა კარგად ახსოვს ზოგიერთი მათგანის „ღვაწლი და ნაბადაგევი“. ვიცი, რომ თქვენებურის რიხით შემომტევდა: „ვინ იცის, რამდენი ოხერი დახტიანლობდა სოფლად, ჩვენი პარტია აქ რა შუაშია, ანა-ბანაა არა გეოგრაფიაო და ქეული დარიგებასაც დამიწყეთ, მაგრამ თუ კადნერიებში არ ჩამომართმევთ, მოგახსენებთ, რომ ამ შეთხვევაში თქვენი პარტია დიდად მოტყუებული ბრძანდება.

ეს ხომ დამალული არ არის, რომ ს.-დ. პარტია მთელის რუსეთის მხსნელთა და პატრონად სთვლიდა და სთვლის თავის თავს. ასეთ მსხნელებს კი თანაბარ-ოხერები, „ჯარი“ უნდა და თქვენც ყველა ვიგრეწალთას გაიფიტ კარი და „მთელის მოძრაობის ხელში ჩასაგდებად, რეფოლიუციის გასაფრთხილოდ“, პროკონსულა და უბრალოს იარაღის ტარების ნება მიეცათ. ეს არის თქვენი დიდი შეცდომა და გამოტყდით, რომ დიდი „აფუშეც“ მოგიგიდია...

თუ კი თავის დროზე ყურები გამოგვიქექეთ ჩვენსა და ლეონ.ბსაც, რომ მხოლოდ და პარტია ჩვენის ერთგებთან ბიუროკრატიის ერთი ფეხი და შერჩა და ისიც მოსაგლეჯ კბილივით ფამფალებსო, რატომ იმდენი ვეტაკოთა არა გაქვთ, რომ წესხლარ საქმეშიაც წილი დაიდოთ და სამართლიანობა დაიცვეთ. განა არ იცით, რომ შეუმცდარი ღმერთიც არ არის, და თქვენ რიდათ ჩვენებურნი თქვენის შეცდომებისა?! აი, ამას გისაყვედურებთ ჩემდა თავად და თუ ვსთქვი რამე ზოგიერთა სოციალ დემოკრატების შესახებ, ვსთქვი ქართველ ხალხს სიყვარულისა გამო, ვსთქვი იმიტომ, რომ შემდგეში მაინც გამოვაკეთოთ საქმეენო სარმო. თქვენ კი დამდგომიხართ თავზე და ყვავებივით დაჩხმავთ—„ცოლის-მწამებელი ხარ, ანა-ბანა არ იციო“. მახლას!—სოსბისა არ იყოს, ჩემი შენ გითხარი, გული მოგიკლია.

აგიხარებიათ, დასახლეოთ ვინ იყვნენ სოფლად ცუღიბის ჩამდენნონი. ეცნაურობა თუ ვნებავთ, ამასა ჰკვირან: თქვენ გასაკეთებელ საქმეს ჩვენ გვაბვეთ თავზე და თან უშვერის პირით ილანძღებით!.. რა საბუთის ძალით ბ-ნო მეპრესეგ?

რახან ალარ ეშლით, მოდით და ეს ესსიამოვნოთ შრომა შუაზე გავიყოთ; მე ჩამოვალო მხოლოდ **ფაქტებს, დროსა** და **ადგილს**, სადაც ეს ფაქტები მოხდა და თქვენ კი ეკითხეთ ინებეთ და **შეიმოწმეთ**. ინ ეს ფაქტებიც.

1) ნიკა ბინდონაშვილს ბეგლის წასასოფლად მიეკრა ერთი **პროპაგანდისტი-გენი**, რამდენიმე რაზმელითა, სოფელ დეგრისში, ((ახლოველის ახლოს)), რომელის ერთ-ერთ ვენახშიაც იმ დროს ცხინვალის ს. დ. ორგანიზაციის შინაურ საქმეებზე მოსალაპარაკებლად კრება ჰქონდა გამართული. ნიკამ იცოდა, რომ ბეგლის მოსახლეობენად მოვიდოდნენ და ადრევე დაიმალა. თქვენები ძალიან კარგად იცნობენ ამ პროპაგანდისტს და მე კი როცა საჭირო იქნება, მოწმეებს მაშინ დავასახელებ.

ასეთი მიბტომ-ოხტომა და მადა განდიდებისა—ვისაც თქვენი ბეგეადი ეკარა ხელში, „დიდიკ“ ის იყო—შედეგი იყო არა იმისი „რომ ოფიციალურ წარმომადგენელი, ე. ი. ს.-დ. ნდობით აღქურვილი პირი რაზმელებს არ თანაუგრძნობდა“—როგორც თქვენი ბრძანებენ,—არამედ შედეგი იყო წერილი ზორის დიდის განგებეკილებისა. რეაქციამ და ხალხის მოტყუებამ გასტეხა თქვენი ზეგადვლენაც და ყველა „ნაუარეზე“ იჯიუბდა. ასეთი საქციელი, როგორც მოგეხსენებათ, ერთ-ერთი ავადმყოფობა გახლავთ ის ჯერის ადამიანებისა, რომელთაც მარტო თავიანთი თავი ჰგონიათ ბერეზოვეცი, ვოდკაცა, ქაკანიც და ბრძენიც. ჩვენებურად ამ ავარ ხალხს მეტი რომ არა ესსიქვა თავიანთებს ეძახიან და თქვენი კი არ ვიცი, რა სახელს უწოდებთ.

2) ესსთოვ „აზრის“ რედაქციას თვითონ შემომწმოს: ს. დემოკრატები იყვნენ, თუ არა ის **პროპაგანდისტი** და მისი დამქაშები რომელთა მთიდან სამალავსა წართმეული ცხვრები სოფელ ქვემერტაზე ჩამორეკეს და მერე მთა გაუფაზე მიეცა აურ-ბაური ჰქონდათ. ეს ამბავი მოხდა **1905** წელს და ქვემერტელებმა კარგად იციან.

3) ესსთოვ „აზრის“ რედაქციას თვითონ შემომწმოს: სოციალ-დემოკრატი იყო, თუ არა ის **პროპაგანდისტი**, რომელმაც გაამთარა ძარწმელი გლეხები და დადარჩენილ ტყის ფული წაართვა. ითვლება კიდეც თუ არა ეს ვიუბატონი ს. დ.ს წევრად? ეს ამბავიც **1905** წელს მოხდა.

4) ესსთოვ შემომწმოს „აზრის“ რედაქციამ: სოციალ დემოკრატები იყვნენ თუ არა ისინი, რომელთაც **1905** წელს, ბერისაობის, **პროპაგანდისტების** მეთაურობით სოფელ გერში ლუქანი გამართეს და პარტიის ნაბანგებლოდ მლოკველებს ირთმევდნენ ფულს, დაკლულ საქონლის ტყავს, თავ-ფიტს და სხვას. რა იქნა ეს ფული და ან ვინ მიისაკუთრა?

5) ესსთოვ „აზრის“ რედაქციას თვითონ შემომწმოს: სოციალ-დემოკრატები. იყვნენ, თუ არა, ისინი ვინც ცხინვალის რაიონის ხალხს ანგარიშები ვერ გაუსწორა და **ნაოლად ვერ დაანაბეგ**, რა იქნა მათ მიერ პარტიისათვის შეკრებილი ფული. კიდეც ითვლებიან თუ არა ეს ყმაწვილები პარტიის წევრებად?

6) ესსთოვ შემომწმოს „აზრის“ რედაქციამ, რომ... მაგრამ ჯერ ეს ვიკამათოთ, თუ ყველი ზემოდ ნათქვამი დემ.-კიდეა, **მარტო** გულ ბრაზი და გონებაფიცხი ფანატიკოსი თუ და გვიკიდნენს „ანა-ბანაა“ ან იციან და მხოლოდ ჩვენი პარტიის სახელის გატეხა და თქვენი შავრაზმელობა (!) გალაპარაკებთო!

გუულ-წრფელად უნდა მოგახსენოთ, რომ წისქვილის წყალი სავსე ღარში ჩავარდნა სჯობია, ჩვენებურ ესდაკეტის ყბაში ჩავარდნას, მაგრამ, რაკი სიტყვამ მოიტანა ჩემ მოქალაქეობრივ მოვალეობად ვსთვლიდი მეთქვა ყველი ის, რაც ვსთქვი, არა რომელიმე პარტიის დასაძალინებლად, არამედ მთელ მათდა საყურადღებოდ. ვისაც თვალები უქმეტია, დიდად ტრაბახობს და თავის თავის მეტს კი ვერასა ხედავს. მე ყველაფერი ვსთქვი პარტიის მავნებელ წევრების ასალაგმავად, სოფლად „ახალ-თაობის“ სახელის ღისადგენად და ახლი გინდა შეარაზმელი დამიძახეთ და გინდა მეტრეც. მე ქართველი ვარ, სოფლის შვილი, და თუ კი ჩვენ სოფელს რაიმე შეღავათი მიეცემა, მე რაც გენებინოთ ის დამარქვეთ. შინაურებისა და გარეულებისგან შეავიწროებული ჩვენი ხალხი და ქვეყანა არც იმედნდ ბრიყვია, რომ ყველას ჯეროვანი არ მიეზლოს!

ასეთი გახლავთ, გაზეთ „აზრის“ ბ-ნო მეპრესეგ ჩემი გულ-წრფელობა, მაგრამ თქვენი ამბავი რომ ვიცი, კიდეც ოფიციალურად ამბავ ეს ამ ადგილ-ადგილ ამიტომ უმორჩილესად გთხოვ დასახელეოთ თქვენ თავ-ნამოსარეთაგან ორი კაცი, მესამეს მე დაგასახელებთ და ამ ორ კაცთან ერთად ადგილობრივ შემომწმონ ზემოდ აღნიშნული ამბები, მათი სამეზობლო და ღელეური ხარჯი გადაიხადოს **მტკუანმა მხარემ**. ამავე მხარეს ენა დამიოკლოს და დიდის რიხითა და ზეიმით შეეგებეთ ნუფლარავისს ნუ ანსისიანებს. დროა გონს მოკედეთ და **ხალხის** კეთილ დღეობა ჩვენ თავს ვამკობინოთ.

ამით ვთავდებ თქვენთან ყოველ-ვგარ კამათს, რადგანაც არც დრო მაქვს და არც ხალისი მეტის ლაპარაკისა. დღე, ახლა თვით ხალხმა დაგვლის მსჯავრი მეცა და თქვენც.

რაც შეეხება თქვენ ბრძანებას, ბ-ნო მეპრესეგ, **„რომ ვითომ მე ვისაკუთრებდე რაზმელებთან ბრძოლას**, ეს მხოლოდ თქვენ გულ-ბრყოლობას! მე სოციალ-დემოკრატი არა ვარ და, ამიტომ არც ტრაბახი მიყვარს. რაზმელებიდან ბრძოლა ვთვალ ცხოვრებამ, **თვით ხალხმა** მოიწდომა და ბეგადადაც ადრე დიწყო ეს ბრძოლა, ვიდრე თქვენ გამოსცემდით თქვენს **„приказъ по полку“**-ს ბრძანებას თქვენს **„ужасъ**

ის „წარმომდგენელთ გარდა, „უცხო ქვეყნების დელეგატებიც. ამავე დროს კომიტეტმა განზრახად აქვს, რომ ამავე დღეს ლ. ნ. ტოლსტოის პატივსაცემად გადახდილ იყოს დღესასწაული მთელ სრულეთში, ყველა უფრო თვალსაჩინო ქალაქებსა და სოფლებში მინიც. საფრანგეთის სახალხო განათლების ლიგამ მასესა და ეიფელ ფერის პატივსაცემად ერთსა და იმავე დღეს გადაიხადა დღესასწაული 20 და 30 თოს კომუნაში. შეუძლებელი არაა, რომ რუსეთშიც ყოველმა ქალაქმა და სოფელმაც იდღესასწაულოს ტოლსტოის იუბილეი. კომიტეტი სხვათა შორის ხელის მოწერის გამართვას აპირობს დიდის ფონდის შესაკრებად. ეს ფონდი მიერთმევა ადამდებულ იუბილიარს. ამ ‹ამად ყოველ საიუბილეო კომიტეტი შესდგება ლიტერატურისა, მეცნიერებისა, პოლიტიკისა და საზოგადოებრივ მოღვაწეობის 40 წარმომადგენლისაგან. მის წევრებად არიან: ვეინბერგი, ვენგეროვი, ოვსიანიკო-კულიკოვსკი, მილიუკოვი და სხვანი. ეხლანდელი კომიტეტი ლონდონთად ითვლება, იგი ‹ერ-‹ერობრთი მოამზადებს ხალხს დღესასწაულისათვის, ხოლო ამრიელში ან მოისრი მოიწვევს კრებას, რომელიც აირჩევს შუდმივ კომიტეტს დღესასწაულის მოსაწყობად. ამ ‹ამად კომიტეტმა პრესის წარმომადგენელნიც მიიწვია თავის სხდომებზე იმ აზრით, რომ იმათ რუსის საზოგადოებას გააცნონ კომიტეტის მოკმედება. პრესის წარმომადგენელთ ‹ერ-‹ერ ‹ერ ‹ერ დელეგატები, რომლებმაც მთელ რუსეთის პრესას ‹ერ-‹ერ ‹ერ ‹ერ